

Täysistunto

Torstai 9.10.2025 klo 16.00—20.55

2.2. Suullinen kysymys Oulaskankaan sairaalan yöpäivystyksestä (Timo Mehtälä kesk)

Suullinen kysymys SKT 146/2025 vp

Suullinen kyselytunti

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Mehtälä.

Keskustelu

16.09 **Timo Mehtälä kesk:** Arvoisa puhemies! Ministeri Juuso, nyt on kysymys elämästä ja kuolemasta. [Jenna Simula: Älkää pelotelko ihmisiä! — Välihuutoja perussuomalaisten ryhmästä] Vierailin maanantaina Oulaskankaan sairaalassa, jonka yöpäivystyksen suljitte viikko sitten. Minulle kerrottiin, mitä vain muutamassa päivässä oli tapahtunut. Eräs vanhus kompuroi aamulla viimeisillä voimillaan sairaalan eteiseen tuupertuen siihen. Hän oli odotellut yön yli hoitoonpääsyä. Ambulanssiralli on ollut ennätysmäistä, ja paljon, paljon muuta. Jonkin aikaa sitten pieni vauva pelastui vain siksi, että Oulaskankaan yöpäivystykseen oli lyhyt matka.

Olen suuren perheeni kanssa tarvinnut Oulaskankaan yöpäivystystä lukemattomat kerat. On vaikea edes kuvitella, miten olisimme selvinneet ilman sitä. Nyt tämän edessä ovat kaikki alueemme ihmiset, jos Oulaskankaan puolesta tehty kansalaisaloite huomenna hylätään. [Perussuomalaisten ryhmästä: Kuka tämän päätöksen teki?] Hallituspuolueitten kansanedustajat, kuunnelkaa ihmisiä, jotka ovat teitä äänestäneet.

Nyt kysyn ministeri Juusolta: Ymmärrätekö vieläkö, miten tärkeä asia Oulaskankaan yöpäivystys on? Ymmärrätekö te, miksi alueemme kaikki ihmiset hyvinvointialueen joutoa myöten haluaisivat säilyttää yöpäivystyksen?

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Ministeri Juuso.

16.11 **Sosiaali- ja terveysministeri Kaisa Juuso** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Tämä keskustan pelottelu on itse asiassa aika järkyttävää. Ei ihmisten tarvitse alueella pelätä, että he kuolevat sen vuoksi, että yöpäivystys suljetaan, koska yöllä on myöskin ensihoito. Meidän pätevä ensihoito kyllä voi tehdä sen ratkaisun, mihinkä sairaalaan ihminen tarvitsee viedä. Ja mikäli sinne päivystykseen tullaan ennen kello 22:ta, niin kaikki potilaat on luvattu hoitaa yön aikana, kesti se sitten kuinka pitkään tahansa. Se, että lähtee yöllä ajamaan Oulaskankaan sairaalaan, ei mielestäni ole kovin viisasta, [Välihuutoja vasemmalta] vaan silloin pitäisi soittaa ennen kaikkea ensihoito, koska ensihoito konsultoi lääkäreiden, OYSin kanssa siitä, mitä missäkin tilanteessa tulee tehdä.

Sanon vielä kerran, että asukkaiden ei tarvitse olla huolissaan ja tuomitsen tämän keskustan kuolemalla pelottelun kampanjan täysin. [Välihuutoja]

Pöytäkirjan asiakohta PTK 93/2025 vp

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Maltetaan kuunnella sekä kysymyksiä että vastauksia. — Seuraavaksi edustaja Siponen.

16.12 Markku Siponen kesk (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Minun ja ministeri Essayahin kotimaakunta Pohjois-Savo on tämän sairaalaverkkokarsinnan suurin häviö — suurin häviö — koska sieltä lakkautetaan peräti kaksi yöpäivystystä, Varkaudesta ja Iisalmesta. Tämä on johtamassa muun muassa Iisalmessa tilanteeseen laajojen vuodeosastojen, psykiatrisen osaston vuoksi, että siellä saattaa olla jatkossa tilanne, että paikalla on yöllä lääkäri, joka ei saa vastaanottaa potilaita. Onko hullumpaa hallituksen päätöstä?

Arvoisa puhemies! Hallitus haluaa päättää yöpäivystyksestä, koska alueet eivät kuulemma pysty päättämään järkevästi. No, katsotaan näitä hallituksen järkeviä sairaalapäätöksiä: Pietarsaaresta on matkaa Kokkolaan 40 kilometriä, [Mauri Peltokankaan välihuuto] Kouvolasta Kotkaan 60 kilometriä, samaan aikaan Oulaskankaalta on 100 kilometriä Ouluun tai vaikkapa Iisalmesta 90 kilometriä Kuopioon. Esimerkiksi kotikunnassani Kiuruvedellä matka yöpäivystykseen kolminkertaistuu. Ministeri Juuso, onko tämä mielestänne järkevää ja yhdenvertaista päätöksentekoa?

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Ministeri Juuso.

16.13 Sosiaali- ja terveysministeri Kaisa Juuso (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! On hyvä ymmärtää perusterveydenhuollon ja erikoissairaanhoidon ero. Perusterveydenhuollon yöpäivystyksissä ei hoideta sydänkohtauksia eikä mitään muutakaan akuuttia hengenvaarallista tilannetta, vaan heidät viedään ilman muuta isompaan sairaalaan, missä on mahdollista tämä hoitaa.

Se, että perusterveydenhuolto olisi auki yöllä ja siellä käydään ensin konsultoimassa lääkäreitä ja vasta sitten mennään yliopistolliseen sairaalaan, periaatteessa myöhentää sitä hoitoonpääsyä. Eli kyllä tässä on ihan järkevä jako tehty eri sairaaloiden välillä, ja vakuutan edelleen, että ihmisillä ei tarvitse olla hätää tästä, tämä homma kyllä hoidetaan ja ihmiset pääsevät hoitoon. Edelleenkin sanon, että minä tuomitsen tämän teidän pelottelukampanjanne, minkä te olette aloittaneet näiden yöpäivystysten lakkauttamisen vuoksi, ja painotan: Yhtään sairaalaa ei ole lakkautettu eikä olla lakkauttamassa. [Välihuutoja] Olemme tehneet ainoastaan työnjakoa siinä, mitä missäkin sairaalassa tehdään, tuoneet päiväkirurgista ja lyhytkirurgista hoitoa sinne sairaaloihin, mistä raskas kirurgia lähtee pois. Tämä on ennen kaikkea järkevää työnjakoa ja tehostaa toimintaa. [Krista Kiurun välihuuto]

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Tuppurainen.

16.14 Tytti Tuppurainen sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kyllä kysymys Oulaskankaan sairaalan yöpäivystysten lakkauttamisesta on monella tapaa kuvaava tämän hallituksen päätöksenteolle. Asioita runnetaan läpi mistään vasta-argumenteista, asiantuntijatiedosta tai kansalaisten mielipiteistä piittaamatta. Tässä tapauksessa on nyt käynyt ilmi, että säästöjä ei synny siinä mittakaavassa, mitä oli tavoiteltu. Siitä huolimatta päätös tehdään. [Välihuutoja perussuomalaisten ryhmästä] Ja kun hyvinvointialueilla tunnetaan parhaiten esimerkiksi etäisyydet, liikenneyhteydet ja ne ihmisten arkiset palvelut, te ette kuuntele hyvinvointialuetta, joka haluaisi ylläpitää tämän yöpäivystysten, vaan ajatte

Pöytäkirjan asiakohta PTK 93/2025 vp

sitä alas. Oletteko todella sitä mieltä, ministeri Juuso, ettei Oulaskankaan sairaalaan tulisi alueella hakeutua, jos yöaikaan myöhään illalla tulee lapselle vaikkapa vakava kuumekohtaus tai vakava astma-kohtaus? Hyvinvointialueella päättäjät ovat sitä mieltä, että tämä päivystyspalvelu tulisi pitää auki, ja niin tuntuu ajattelevan moni hallituspuolueen kansanedustaja myös teidän omista riveistänne. [Vasemmalta: Näin on!]

Arvoisa ministeri Juuso, miksi te ette luota hyvinvointialueen päättäjiin, alueisiin tai edes oman puolueenne edustajiin Oulaskankaan yöpäivystyksen kysymyksessä?

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Aika. — Ministeri Juuso.

16.16 Sosiaali- ja terveysministeri Kaisa Juuso (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Nämä sairaalaverkkopäätökset perustuvat kattaviin asiantuntija-arvioihin. [Krista Kiurun välihuuto] Ollaan käytetty tilastotietoja, ollaan kysytty tietoja hyvinvointialueilta suoraan. Meillä on päteviä valmistelijoita, lääkintöneuvoksia, ja on poliittisesti hyvin tarkasti keskusteltu ja päätetty tämä malli, millä mennään eteenpäin.

Tämä on huomattavasti lievempi malli kuin mitä meille ehdotettiin alussa. Silloin puhuttiin jopa sairaaloiden lakkauttamisesta, mutta siihen me emme ole suostuneet. Me emme ole lakkauttaneet yhtään sairaalaa. Me pidämme kaikki sairaalat elinvoimaisina. Mikäli yöllä tulee astma-kohtaus, niin on parempi, että se ensihoito tulee paikalle sinne kotiin kuin että lähdetään ajamaan lasta sairaalaan, koska silloin se apu tulee nopeammin, kun se ensihoito tulee sinne kotiin. Tämä pitää muistaa.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Kemppi.

16.17 Hilikka Kemppi kesk (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Arvoisa ministeri, ei tässä ole kyse keskustan pelottelusta. Tässä on kyse suomalaisten huolesta ympäri Suomea: Oulaskangas, Varkaus, Iisalmi, Savonlinna, Kemi ja Salo. Ympäri Suomea ihmiset ovat näiden kysymysten äärellä. Hyvinvointialueilla tulisi olla oikeus päättää palveluistaan niin, että yhdenkään potilaan turvallisuus ei vaarannu. Hyvinvointialueilla tulisi olla oikeus päättää palveluistaan niin, että he pystyisivät säästämään kustannuksia. Nyt esimerkiksi Oulaskankaan osalta hyvinvointialue on todistanut tässä talossa, että heille tulee lisää kustannuksia. He eivät säästä, heille tulee lisää kustannuksia. Siitä on kysymys, kun me kysymme Oulaskankaan ja muiden alueiden tulevaisuudesta.

Arvoisa ministeri, henkilöstön riittävyyden osalta kysyn: Työmatka pitenee Oulaskankaalla noin 100 kilometriä suuntaansa. Kuinka paljon te uskotte henkilöstön siirtyvän uuden työmatkan perässä?

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Ministeri Juuso.

16.18 Sosiaali- ja terveysministeri Kaisa Juuso (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Minulla on se käsitys, että useimmille on tarjottu muuta työtä, ja tällä hetkellä, kun vielä osalla alueista etenkin pohjoisessa on pula hoitajista, uskon vakaasti, että kyllä kaikille töitä löytyy. Ehkä sitten vähän eri paikassa ja ei ole sitä kolmivuorotyötä, niin kuin ennen on ollut, mutta uskon kyllä vakaasti, että ei tarvitse työpaikoista olla huolissaan. Kyllä niitä työpaikkoja löytyy. [Keskustan ryhmästä: Kaikki on hyvin, niinkö? Paremmaksi vain menee!]

Pöytäkirjan asiakohta PTK 93/2025 vp

Kun puhutaan siitä, päättääkö hallitus, mitä hyvinvointialueilla tehdään, vai päättääkö hyvinvointialue itse, niin kyllähän hyvinvointialue päättää hyvin paljon asioista itse. Nykyiset oppositio puolueet ovat lakkauttaneet satoja terveysasemia ja myöskin vuodeosastoja ihan oma-aloitteisesti ilman, [Välihuutoja] että hallitus on siihen puuttunut — mitä ei ehkä ole välillä tehty ihan järkevästi, koska se kuormittaa meidän päivystyksiä ihan turhaan. Kyllä tässä hallituksen päätökset ovat aika vähäisiä olleet, ja kuten sanoin, me katsoimme asiaa kansalliselta tasolta.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Kurvinen.

16.19 Antti Kurvinen kesk (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Sen lisäksi, että Savonlinnassa, Kemissä, Iisalmessa, Varkaudessa, Oulaisissa ja Iisalmessa ollaan tässä tilanteessa, että lopetetaan pienten sairaaloitten päivystys, meillä on kriisi muutenkin hyvinvointialueilla. Erityisesti tämä näkyy meidän kunniakansalaisten arjessa, ikääntyneiden suomalaisten arjessa, jossa monella on muistisairauksia. He tarvitsevat hyvin monipuolisia palveluita.

Tällä hetkellä meillä on, arvoisa rouva puhemies, sellainen tilanne, että sotealan työntekijöitä on työttömänä, vaikka Suomi ikääntyy tällä lailla. Syynä on se, että lähes kaikilla hyvinvointialueilla pyörivät muutosneuvottelut, yt-neuvottelut, ja sieltä on jopa satoja hoitajia irtisanottu. Viimeksi juuri Pirkanmaa ilmoitti muutosneuvotteluista.

Arvoisa ministeri, syy tähän vaikeaan tilanteeseen on se, että hyvinvointialueitten rahoitus on aivan alimitoitettua. Keskusta on jo kaksi vuotta sitten tarjonnut, ojentanut kättä, että yhdessä parlamentaarisessa työssä [Välihuutoja perussuomalaisilta] miettisimme rahoituslain avaamista ja lisärahoitusta. Tätä ovat myös perussuomalaiset ja kokoomuksen aluepäättäjät toivoneet. Kysynkin nyt, ministeri Juuso: oletteko valmis [Puhemies: Aika!] opposition kanssa yhteistyöhön rahoituksesta?

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Ministeri Ikonen.

16.20 Kunta- ja alueministeri Anna-Kaisa Ikonen (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Oliko se esitys siinä tyhjässä paperissa, jonka te jätitte? [Naurua perussuomalaisten ryhmästä] Nyt on pakko kysyä tämä, mutta... [Hälinää] — Jos saan hiljaisuutta. [Puhemies koputtaa]

Meillä hyvinvointialueitten rahoitus kasvaa. Se on kasvanut tälle vuodelle yli kahdella miljardilla. Ensi vuodelle se kasvaa noin miljardilla. Tässä on kasvatettu sitä rahoitusta, ja samaan aikaan kun me katsoimme ihmisten yhdenvertaisuuden kehittymistä tässä ympäri Suomen, niin THL ja STM arvioivat viime keväänä sitä, että ihmisten hoitoonpääsy on eri tavoin kehittynyt.

Yt-menettelyjä on käynnissä tosiaan eri puolilla Suomea. Se on valitettava asia. Mutta on hyvä katsoa myöskin sitä tilannetta siellä takana, mitkä asiat liittyvät yt-neuvotteluihin. Muutosneuvotteluihin joudutaan menemään ylipäätään tilanteissa, joissa tehdään palveluverkon tiivistämistä, joissa tukipalveluita kootaan isompiin kokonaisuuksiin, kun kiinteistöistä luovutaan, kun uusia palvelumuotoja otetaan käyttöön. Eli yt:issä on paljon kyse myöskin muista asioista kuin henkilöstövähennyksistä. On hyvä nähdä se, että kuitenkin tällä hetkellä koko henkilöstömäärä on paljon korkeammalla tasolla kuin mitä se on aikanaan näissä ollut. Toisaalta kolmasosa henkilöstöstä on seuraavan kymmenen vuoden ai-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 93/2025 vp

kana jäämässä myöskin eläkkeelle. Tässä tapahtuu todella paljon [Puhemies: Aika!] tällaisia asioita.

Myöskin vuokrahenkilöstön määrää on saatu vähennettyä, niin että paljon on myöskin hyvää kehitystä henkilöstöpuolella.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Mäkynen.

16.22 **Matias Mäkynen sd** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Täytyy ihmetellä, että ministerit täällä naureskelevat kansanedustajien vastauksille ja vähättelevät kansalaisten huolia, kun heidän yöpäivystyksiään lakkautetaan. [Välihuutoja perussuomalaisten ryhmästä] — Ja perussuomalaiset vain huutelevat sieltä. Te olette tämän äänestyksen olleet tekemässä. Te olette lakkauttaneet näitä yöpäivystyksiä.

Aikanaan Sipilän hallitus rajoitti laajaa päivystystä Vaasassa. Silloin siitä edustaja Bergin johdolla tehtiin kansalaisaloite, jonka Sipilän hallitus kaatoi, mutta sitten Rinteen hallitus palautti Vaasaan laajan päivystyksen. No, nyt teillä olisi mahdollisuus ottaa tästä kansalaisaloitteesta vaarin — olisi ollut mahdollisuus — mutta te ette ole siihen tarttuneet. [Jenna Simulan välihuuto] Perussuomalaiset ja kokoomus ovat se yhteinen nimittäjä näiden sairaaloiden heikennysten taustalla vaalikaudesta toiseen.

Ministeri Juuso, te sanoitte jo, että käyttäytymisvaikutuksia ette osaa arvioida. Miksi ette luota alueisiin? Siellä tiedetään, miten ihmiset käyttäytyvät, miten he liikkuvat alueelta toiselle. Miksi te ajattelette, että te tiedätte paremmin kuin päättäjät alueella?

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Ministeri Juuso.

16.23 **Sosiaali- ja terveysministeri Kaisa Juuso** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Tartun ensin tähän väitteeseen, että kokoomus ja perussuomalaiset heikentävät, ja muistutan keskustaa niistä Rehulan ja Saarikon toimenpiteistä 2015—2017, jolloin keskittämiset tehtiin [Välihuutoja] ja mistä lähtien sekä Iisalmi, Varkaus että monet muut yöpäivystykset ovat toimineet poikkeusluvalla. Ne ovat toimineet poikkeusluvalla, eli jo silloin on nähty, että yöpäivystykset voidaan lakkauttaa ja keskittämisiä voidaan tehdä. Tämä on tehty keskustan ministerin toiveesta. [Perussuomalaisten ryhmästä: Ohhoh!] Nyt me panemme täytöntöön sitä ajatusta, mikä keskustalla oli silloin mutta mitä ei koskaan uskallettu tehdä, vaan mentiin eteenpäin poikkeuslupa poikkeuslupan perään. Tämä tästä. [Välihuutoja]

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Maltetaan kuunnella, koska meillä on myös yleisöä tuolla eetterissä, jotta hekin kuulevat jotakin, mitä tässä salissa puhutaan. — Edustaja Lohi.

16.24 **Markus Lohi kesk** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Ministeri Juuso, tässä hallituksessa ei ole yhtään keskustan ministeriä. Nyt on teidän vuoronne kantaa vastuuta, ja minä en ministerinä yhtään väheksyisi sitä hätää ja huolta, [Välihuutoja perussuomalaisten ryhmästä] joita Oulaskankaan ihmisillä ja ympäri Suomea tällä hetkellä on. Ihmisillä on hätä. Ymmärrän sen, että pitää tehdä uudistuksia ja toimenpiteitä, mutta tärkein tehtävä meillä pitäisi olla täällä nytten terveydenhuoltoa ajatellen, että me palautamme suomalaisten luottamuksen perustason terveydenhuoltoon ja ikäihmisten hoivaan.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 93/2025 vp

Arvoisa ministeri, te olette nyt tekemässä päätöksen, jonka pitäisi kuulua hyvinvointialueille. Tässä ei ole kysymys erikoissairaanhoidon päivystyksestä Oulaskankaalla vaan on kysymys perusterveydenhuollon päivystyksestä, perustason palveluista, joihin pitäisi luottamus palauttaa suomalaisille. Kysyn teiltä, arvoisa ministeri: palauttaako tämä teidän linjauksenne ja terveydenhuoltolaki suomalaisille luottamusta, vai heikentävätkö päätös ja hallituksen politiikka suomalaisten luottamusta perustason terveydenhuoltopalveluihin?

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Ministeri Juuso.

16.25 Sosiaali- ja terveysministeri Kaisa Juuso (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Tämä hallitus toimeenpanee sitä soteuudistusta, minkä te olette raamittaneet viime kaudella. Sitä on tehty nyt yli kaksi vuotta. Me katsomme asioita kansalliselta pohjalta sillä tavalla, että me pystymme varmistamaan, että koko Suomessa on toimiva päivystysverkko, toimiva erikoissairaanhoidon verkko ja toimiva vanhustenhuolto, mutta te siellä alueella lakkautatte vanhustenpalveluita, [Välihuutoja] te lakkautatte terveyskeskuksia, te lakkautatte vuodeosastoja. Minä kysyn, missä se on se turvallisuus, mitä te luotte siellä hyvinvointialueilla. Keskusta ja demarit ovat tällä hetkellä enemmistönä 18 hyvinvointialueella. [Välihuutoja] Millä tavalla te edistätte sitä, että ihmisillä turvallisuudentunne säilyy? Päinvastoin, te masinoitte julkisuudessa ja aiheutatte sitä turvattomuuden tunnetta. Tämä hallitus ei sitä tee, ja me emme ole nauraneet emmekä väheksyneet kenenkään ihmisen huolia.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Räsänen, Joona.

16.26 Joona Räsänen sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kiinnitin kyllä nyt huomiota siihen, kun ministeri ministeriaitiosta eduskunnan edessä valittaa hyvinvointialueiden päätöksentekijöiden tekemisistä. Sanoitte jotenkin niin, että ette ole pitänyt niitä päätöksiä kovinkaan hyvinä. Juolahti nyt vain mieleeni kysyä, että kenellä se valta tässä maassa tällä hetkellä on. [Jenna Simula: Ei ainakaan teillä!] En ole kyllä aikaisemmin kuullut, että ministeri ulkoistaa oman vastuunsa hyvinvointialueiden päätöksentekijöille tilanteessa, jossa koko hyvinvointialueiden rahoitus on kiinni siitä, mitä te enemmistöllänne tällä hetkellä teette.

Nyt tällä hetkellä käsittelemme asiaa, joka ei edes selvitysten mukaan tuo säästöjä ja josta asiasta pitäisi tosiasiallisesti päättää todella siellä hyvinvointialueella. Eli jos nyt olette todella sitä mieltä, että kaikki täällä jos ei ole opposition vika, niin on hyvinvointialueiden vika, [Puhemies koputtaa] niin olisiko parempi, että me kutsumme ensi torstaina hyvinvointialueet sinne ministeriaitioon vastaamaan kysymyksiin? [Puhemies: Aika!] Te voitte tulla sitten tänne salin puolelle esittämään niitä kysymyksiä. [Naurua]

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Aika on kulunut. — Ministeri Juuso. — Ministeri Ikonen.

16.28 Kunta- ja alueministeri Anna-Kaisa Ikonen (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Pidän tärkeänä, että me käymme vuoropuhelua hyvinvointialueitten kanssa. Mutta palaan nyt ihan tähän peruslähtökohtaan. Kun on luotu uusi hallinnon taso, hyvinvointialueet, niin se on itsehallinnollinen taso. Se on erilainen itsehallinto kuin mihin me olem-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 93/2025 vp

me tottuneet kunnissa. [Välihuutoja vasemmalta] Heillä ei ole verotusoikeutta, ja se palvelu, mitä siellä tehdään, on hyvin lakisääteistä.

Oleellista on ymmärtää se, että hyvinvointialueitten rahoitus on niin sanotusti yleiskatteista. No, se ei aina välttämättä kaikille sano mitään, mutta yleiskatteellisuus tarkoittaa sitä, että siellä hyvinvointialueilla me emme kohdenna rahoitusta niin, että tämä raha menee tismalleen tuohon ja tämä raha menee tismalleen tuohon, vaan hyvinvointialueet pystyvät itse omalla harkinnallaan myöskin kohdentamaan sitä rahoitusta. [Välihuutoja sosiaalidemokraattien ryhmästä] Tästä siinä itsehallinnossa on kyse myöskin, ja se on hyvä ymmärtää. Ja kun sairaalaverkosta puhutaan, niin siinä itse asiassa varmasti kaikkein tärkein ajuri tai syy taustalla on osaavien henkilöiden saatavuus. — Kiitos. [Krista Kiuru: Aivan käsitämätöntä!]

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Forsgrén.

16.29 Bella Forsgrén vihr (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Venäjän hyökkäyssota Ukrainassa on osoittanut meille sen, että kansakunnassa on turvattava kriisinsietokyky. Yksi keskeisin osa huoltovarmuutta on toimiva ja riittävän kattava sairaalaverkko. Me tapasimme Ukrainassa sosiaali- ja terveysvaliokunnan kanssa vieraillessamme varaministeriä ja useita meidän vastinparikomitean jäseniä, ja siellä nousi esille Ukrainan kokemus, että juuri paikallisesti saavutettavat terveyspalvelut ja sairaalat ovat olleet ratkaisevia siviilien selviytymiselle.

Oulaskankaan sairaalan ympärivuorokautinen päivystys on alueen asukkaille tärkeä. Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialue on laaja, se on hyvin iso alue. Oulaskangas palvelee jopa 120 000:ta ihmistä, ja nämä valtion esittämät rahoituksen säästöt ovat kyllä valiokunnassa osoittautuneet ainakin epäselviksi.

Olisinkin kysynyt koko hallitukselta: miten tämä huoltovarmuuskokonaisuus käy ilmi tässä koko sairaalaverkkovalmistelussa, ja miten se on otettu huomioon, [Puhemies: Aika!] varsinkin kun elämme kriisiaikoja?

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Ministeri Grahn-Laasonen.

16.30 Sosiaaliturvaministeri Sanni Grahn-Laasonen (vastauspuheenvuoro): Kiitos, arvoisa puhemies! Vastaan hallituksessa sotesektorin valmiudesta ja varautumisesta, ja pidän tätä kysymystä todella ajankohtaisena ja tärkeänä. Itse asiassa hallitus on juuri antanut eduskunnalle esityksen, jolla vahvistetaan kykyämme suojata terveydenhuollon kriittistä infrastruktuuria ja meidän sairaaloita. Nämä kokemukset kumpuavat juurikin Ukrainasta ja niistä kokemuksista, joita sieltä olemme saaneet, kun Venäjä pommittaa suoraan sairaaloita ja heidän terveydenhuoltonsa kriittisiä kohteita. Siitä syystä hallitus pitää erittäin tärkeänä ja tulee myöskin rahallisesti tukemaan hyvinvointialueita siinä, että rakennamme keinoja suojautua mahdollisen sotilaallisen voimankäytön tilanteessa, mikäli sellaista tarvitaan. Tietenkin tämä on ensisijaisesti varautumista, ja se on äärimmäisen tärkeää työtä.

Eli Suomessa on maan kattava sairaalaverkko tämänkin jälkeen. Niin kuin ministeri totesi, yhtään sairaalaa ei ole suljettu. Meillä on laaja terveydenhuolto tässä maassa, ja tähän valmiuteen ja varautumiseen liittyen meillä on useita lakihankkeita käynnissä, joilla vahvistetaan Suomen varautumista myöskin sosiaali- ja terveydenhuollon sektoreilla. Elikkä tätä työtä tehdään, ja kiitos eduskunnalle myös hyvästä yhteistyöstä.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 93/2025 vp

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Laiho.

16.31 **Mia Laiho kok** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kuten ministeri Juuso täällä on jo tuonut esille, yhtään päivystystähän ei olla lopettamassa, kyse on vain yöpäivystyksen osuudesta. Tämä päivystysverkkopäätös on tehty viime joulukuussa, ja nyt on kyse pelkästään tästä kansalaisaloitteesta Oulaskangasta koskien. [Eduskunnasta: Pelkästään kansalaisaloitteesta?]

Kun itse sairastut vakavasti keskellä yötä, niin haluatko, että sinut viedään sellaiseen paikkaan, missä on saatavilla tutkimusmahdollisuudet, esimerkiksi pään tietokonekuvaus ja kirurgiaa tai sydämen varjoainekuvaus, vai haluatko, että sinut kuljetetaan sinne paikalliseen terveyskeskukseen, jossa vuokralääkäri katsoo ja miettii, mitä sinulle tekee, ja siinä tulee viivettä kulkuun? [Välihuutoja] Meillä on Päivystysapu, valtakunnallinen puhelinpalvelu, josta voi kysyä neuvoa päivystysaikana, jos ei ihan hätätilanteesta ole kyse, ja mielellään tietenkin ohjaisi omalääkärille seuraavana aamuna. Moni hyvinvointialue on myös aloittanut kiirevastaanottoja iltaisin, jolloin se vastaa palvelutarpeeseen varsin hyvin, kuten Uudellamaalla Raaseporin osalta yöpäivystys suljettiin, [Puhemies: Aika!] mutta kiirevastaanottoa on iltaan asti ja viikonloppuisin. Kysynkin ministeriltä: [Puhemies: Aika!] miten hyvinvointialueilla nämä kiirevastaanotot ovat lähteneet toimimaan? [Antti Kurvinen: Niitä lakkautetaan, kun rahat ovat vähissä!]

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Ministeri Juuso.

16.33 **Sosiaali- ja terveysministeri Kaisa Juuso** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kyllä kiirevastaanotot toimivat hyvin. Päivystykset useimmiten ovat kuormittuneet juuri sen vuoksi, että kiireetöntä lääkäriaikaa joutuu jonottamaan niin kauan. Kun sen kiireellisen hoidon saa 1—3 päivän sisällä, niin aika moni pystyy odottamaan sen lääkäriajan, ja tämä kyllä keventää sitä päivystysten ruuhkaa.

Huomaan, että kysyjä on ammattilainen asiassa ja osaa selittää ne asiat, mitkä kuuluvat perusterveydenhuoltoon ja koska on kysymys erikoissairaanhoidosta ja miten kannattaa missäkin tilanteessa toimia. Toivoisin, että tämä ymmärrys näiden lukuisten selostusten myötä myöskin menisi kansalaisille, että on tärkeää ymmärtää ero perusterveydenhuollon ja erikoissairaanhoidon välillä ja panostaa siihen, että silloin kun erikoissairaanhoidoa tarvitsee, se hoito annetaan oikeassa paikassa, missä on asiantuntemusta, missä on kuvantamismvälineet, missä on leikkausmahdollisuudet, missä on kaikki tukitoimet ja näin poispäin.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Suhonen.

16.34 **Timo Suhonen sd** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! MTV Uutiset uutisoi 13.12.2024 seuraavaa: ”’Sairaalasekoilussa’ taas hurjia käännteitä, pääministerikin ymmällään.”

Arvoisa puhemies! Tämä edellä mainittu sairaalasekoilu saa huipennuksensa huomenna äänestyksessä siitä, saako esimerkiksi Varkaudessa ja Iisalmessa jatkossakin järjestää yöpäivystyksiä.

Arvoisa sosiaali- ja terveysministeri: Te hallituksessa ette halua, että alueet saisivat itse päättää yöpäivystyksistä. Onko teillä hallituksessa näin kova halu keskittää sosiaali- ja terveyspalveluita Pohjois-Savossakin ihmisistä ja hoidon saannista välittämättä, koska ette

Pöytäkirjan asiakohta PTK 93/2025 vp

halua antaa alueille mahdollisuutta itse päättää yöpäävystyksistä? Arvoisa sosiaali- ja terveysministeri, te tuomitsitte meidät pelottelusta. Minä tuomitsen hallituksen välinpitämättömyydestä.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Ministeri Juuso.

16.35 Sosiaali- ja terveysministeri Kaisa Juuso (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Hallitus ei suinkaan ole välinpitämätön. Kyllä me ajattelemme meidän kansalaisia [Vasemmalta: Siltä on näyttänyt!] ja huolehdimme siitä, että päivystysverkko on kattava, että palvelut toimivat, että erikoissairaanhoidon on saatavissa. Sehän toimii Suomessa erittäin hyvin, kuten tiedätte. Huolehdimme siitä, että kiirevastaanottoja järjestetään. Viemme eteenpäin omalääkärimallia. Olemme antaneet mahdollisuuden 65-vuotiaille ja siitä yli haakeutua yksityiselle lääkärille samalla asiakasmaksulla kuin julkisen terveydenhuollon puolella, mikä on osoittautunut ainakin tähän mennessä aivan loistavaksi ratkaisuksi: kolmen viikon sisällä 10 000 käyntiä. Kyllä me huolehdimme teistä.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Sarkkinen.

16.35 Hanna Sarkkinen vas (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Hallitus leikkaa hyvinvointialueiden rahoitusta ja pakottaa yöpäävystyksiä sulkemaan eri puolilla Suomea, ja sitten te syytätte täällä hyvinvointialueita ongelmista. Kantakaa vastuuta, hyvä hallitus, omista päätöksistänne. [Eduskunnasta: Näin on!]

Arvoisa puhemies! Oulun eteläisellä alueella ihmiset kysyvät tällä hetkellä, miten tämä on mahdollista. Miten on mahdollista, että vaikka hyvinvointialue itse haluaisi jatkaa yöpäävystystä, vaikka yöpäävystyksen sulusta ei ole tulossa säästöä, vaikka alueella on iso väestö ja pitkät etäisyydet, vaikka muualla yöpäävystykset ovat saaneet jatkaa, niin meidän alueemme yöpäävystys suljetaan? Sitä ihmiset kysyvät. Ja ihmisten huoli palveluiden saatavuudesta on ymmärrettävää, kun lähin yöpäävystys siirtyy sadan kilometrin päähän nykyisestä, ja pelätään ambulanssityhjiöiden syntyä, kun kuljetukset lisääntyvät.

Arvoisa puhemies! Alueilla itse ei uskota, että tämä päätös tuo todennäköisesti mitään säästöjä. Uskotteko te, että Oulaskankaan yöpäävystyksen lakkautus toisi säästöjä? [Vasemmalta: Hyvä kysymys!]

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Ministeri Juuso.

16.37 Sosiaali- ja terveysministeri Kaisa Juuso (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Soteuudistuksessa haluttiin — te halusitte — itsehallinnolliset hyvinvointialueet. Te halusitte, että hyvinvointialueet päättävät mahdollisimman pitkälle omista palveluistaan [Välihuutoja] mutta sen lisäksi eduskunnalla on lainsäädäntövalta ja lainsäädäntövelvollisuus, mikä asettaa raamit sille itsehallinnolle, ja tämän vastuun me tietysti kannamme.

Se vastuu, mikä hyvinvointialueiden päättäjillä on siellä alueilla kohdistaa se yleiskatteellinen rahoitus eri toimintoihin, on oikeasti siellä hyvinvointialueilla, kunnes soteuudistus tai joiain muita järjestämislakeja muutetaan. Mutta se on siellä ollut nyt kaksi vuotta, ja sitä soteuudistusta on leivottu 17 vuotta. On utopistista ajatella, että tässä aikataulussa lähitisimme tekemään suuria muutoksia palveluiden järjestämiseen. Me yritämme kaikin voimin viedä eteenpäin tätä soteuudistusta ja tehdä siitä niin hyvän kuin siitä voi niillä edel-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 93/2025 vp

lytyksillä, mitä lainsäädännössä tällä hetkellä on. [Vasemmalta: Entä se vastaus? Tuleeko vastausta?]

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Rintamäki.

16.38 Anne Rintamäki ps (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Soteuudistuksen yksi tavoite oli vastata sotejärjestelmässä vuosikymmeniä muhineeseen ongelmaan, jossa erikoissairaanhoidon kulut paisuvat ja perustason palvelut näivettyvät. Soten tavoitteiden vastaisesti hyvinvointialueilla on kuitenkin keskustan ja sosiaalidemokratien enemmistöllä tehty ahkerasti leikkauksia nimenomaan peruspalveluihin, kuten terveysasemiin, ikäihmisten palveluihin ja neuvoloihin. Perussuomalaisille ikääntyvästä Suomesta huolehtiminen hoidon jatkuvuuden ja monipuolisten peruspalveluiden avulla on tärkeää. Tähän voitaisiin vastata järjestämällä alueilla ilta- ja viikonloppuaikaista kiirevastaanottoa.

Arvoisa ministeri Juuso: kertoisitteko, miksi perustason palveluiden vahvistaminen on niin tärkeää?

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Ministeri Juuso.

16.39 Sosiaali- ja terveysministeri Kaisa Juuso (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Tässä erittäin tärkeä kysymys. Tämä on se avain siinä, millä tavalla me säästämme erikoissairaanhoidon kuluja, ja se tarkoittaa sitä, että perustason palvelujen pitää olla kunnossa, matalan kynnyksen palvelujen pitää olla kunnossa. Me tuomme siihen omalääkärimallia, me tuomme siihen terapiatakuuta, mielenterveyspalveluita, päihdepalveluita laajennetaan, ja kaiken tarkoitus on se, että ihmiset pääsisivät hoitoon ajoissa, ettei tarvitsisi sitä erikoissairaanhoidon käyttöä.

Ja tässä kun puhutaan etäisyyksistä, niin muistutan, että olen Lapista. Meillä on suuressa, isossa Lapissa ainoastaan kolme päivystyspistettä auki — Ivalo, Rovaniemi ja Kemi — ja siinä mielessä nämä etäisyyskeskustelut hieman särähtävät.